

Motion till riksdagen 2019/20:1537

av **Annicka Engblom (M)**

Ett nationellt centre of excellence inom dykeri, undervattensteknik och medicin

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att komplettera Försvarmaktens dykeri och navalmedicinska centrum med fysiologisk forskningskompetens och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av hur marinens dykcenter i större utsträckning kan nyttjas av andra myndigheter i syfte att utveckla FM DNC till ett center of excellence och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

På Lindholmen på marinens huvudbas i Karlskrona finns sedan 2009 Försvarmaktens dykeri och navalmedicinska centrum (FMDNC). Ett unikt kompetenscentrum med få motsvarigheter i världen där utbildning, teknisk utveckling, forskning och dykeri- och navalmedicin finns inom en och samma organisation med därtill anpassade infrastrukturella lösningar.

Hos FMDNC pågår ständigt olika tester och försök inom dykeriområdet. Just nu arbetar man med ett forskningsprojekt tillsammans med Kungliga tekniska högskolan och Östra sjukhuset i Göteborg, där man tittar närmare på i vilken utsträckning oxygen kan minska risken för att en dykare ska drabbas av dykarsjuka. I den nyligen invigda tryckkammaren på FMDNC pågår tester som förhoppningsvis ska ge svar på om man

kan minska risken för dykarsjuka genom att låta dykare andas syre, det vill säga syre, i större utsträckning än vad de gör normalt.

Som ett komplement till nuvarande teknisk och dykerimedicensk forskningsutveckling skulle verksamheten behöva utökas med fysiologi. Därmed skulle centrat få ihop den viktiga treenigheten inom utveckling teknik, dykerimedicin och fysiologi. För att hålla ihop helheten finns det även ett behov av en forskningsledare för att samordna forskningen inom de tre områdena, vilket med fördel skulle kunna kopplas till en professur på t.ex. Blekinge tekniska högskola. På så sätt skulle FMDNC även ha möjlighet att handleda studenter från högskolor och universitet i både examensarbeten och forskning.

Ovanstående utveckling skulle komma att utveckla FMDNC ännu mer givet den särställning de redan har idag. Det finns inget centrum i Europa som har den kapaciteten och kombinationen av utbildning, utveckling och dykerimedicin. FMDNC har absolut potential att utvecklas till ett nationellt och internationellt Center of Excellence inom dykeri, undervattensmedicin och teknik. Ett väldigt positivt steg i den riktningen är att det under året har etablerats ett samarbetsprojekt mellan Polisen, Försvarmakten och Kustbevakningen inom ramen för EU:s fond för inre säkerhet. Projektet ska utveckla metoder för sökning med handhållen sonar för dykare.

Men redan idag är FMDNC en anläggning som naturligt skulle kunna nyttjas i större utsträckning nationellt av andra myndigheter och organisationer både för övning och utbildning. Med Kustbevakningen pågår det idag ett bra samarbete, som också är under utveckling, men till exempel räddningstjänsten i Blekinge är idag hänvisad till att ta sig till Göteborg för att öva och utbilda sina räddningsdykare. Detta är uppenbart ett slöseri med både tid och skattemedel då en toppmodern anläggning för detta redan finns på hemmaplan. Detta gäller även dykarna i Polismyndighetens södra och sydöstra distrikt.

Tidigare riksdagsbehandling i frågan välkomnar möjligheterna för andra myndigheter och organisationer att nyttja FMDNC:s kapacitet. Det är bra, men förslaget att komplettera nuvarande teknisk och dykerimedicensk forskningsutveckling med fysiologi återstår obehandlad. Vidare har nog poängen med att utveckla nuvarande kompetenscentrum till ett Center of Excellence gått riksdagen förbi. Termerna må synas likalydande, men innebörden av den senare placerar FMDNC i ett internationellt, akademiskt sammanhang med tydligt fokus på sitt forskningsområde, vilken har möjlighet att samla aktörer från olika discipliner och länder och tillhandahålla de unika och moderna faciliteter som FMDNC har att erbjuda.

Annicka Engblom (M)